

با کاروان معرفت

نگاهی به اندیشه‌ها - پند شخصیت فکری معاصر

عبدالمصطفیٰ

WWW.Ketab.ir

سر شناسه	: نصری، عبدالله، ۱۳۳۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: با کاروان معرفت: نگاهی به اندیشه‌های چند شخصیت فکری معاصر / عبدالله نصری.
مشخصات نشر	: تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۲۷۲ص، ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک	: شومیز: 4- 831-430-964-978؛ سخت: 1- 832-430-964-978
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا	
یادداشت	: کتابنامه.
عنوان دیگر	: نگاهی به اندیشه‌های چند شخصیت فکری معاصر.
موضوع	: فیلسوفان اسلامی -- ایران -- قرن ۱۴
موضوع	: Muslim philosophers -- Iran -- 20th century
شناسه افزوده	: دفتر نشر فرهنگ اسلامی
شناسه افزوده	: Islamic Culture Broadcasting Institute
رده‌بندی کنگره	: BBR ۱۴
رده‌بندی دی‌ئی	: ۱۸۹/۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۰۷۷۸۳۰

دفتر نشر فرهنگ اسلامی

با کاروان معرفت

«نگاهی به اندیشه‌های چند شخصیت فکری معاصر»

نویسنده: عبدالله نصری (استاد فلسفه دانشگاه علامه طباطبائی)

چاپ اول: ۱۳۹۸

این کتاب در ۱۰۰۰ نسخه در چاپخانه عروج، لیتوگرافی، چاپ و جافی شد.

شابک جلد شومیز: ۴-۸۳۱-۴۳۰-۹۶۴-۹۷۸ شابک جلد سخت: ۱-۸۳۲-۴۳۰-۹۶۴-۹۷۸

بهای جلد شومیز: ۳۰۰۰۰ تومان بهای جلد سخت: ۳۸۰۰۰ تومان

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

دفتر مرکزی: پاسداران، میدان هروی، خیابان شهید افتخاریان، کوچه مریم، تهران

تلفن: ۲۲۹۶۴۰۵۴ - ۲۲۹۶۴۰۵۱ نامبر: ۲۲۹۵۶۴۰۱ کد پستی: ۱۶۶۹۷۴۷۴۱۴

مدیریت پخش و توزیع: تهران، خیابان فردوسی جنوبی، روبه‌روی فروشگاه شهر و روستا، بن‌بست هنر، بن‌بست

اول، پلاک ۵ و ۴ - تلفن: ۳۳۱۱۲۱۰۰ - ۳۳۱۱۴۲۸۸

فروشگاه‌ها و مراکز پخش

■ فروشگاه شماره یک: تلفن: ۶۶۴۶۹۶۸۵

■ فروشگاه شماره سه: تلفن: ۲۲۸۵۵۱۶۴

■ فروشگاه مشهد: تلفن: ۲ - ۳۲۲۱۴۸۳۱ - ۵۱

■ نشانی الکترونیک: www.daftarnashr.org ■ پست الکترونیک: print@daftarnashr.org

■ پیامک: ۳۰۰۰۴۸۵۰

خواهشمند است نظرات خود را درباره این کتاب با ذکر نام آن به صورت پیامک ارسال فرمایید.

این کتاب با کاغذ حمایتی منتشر شده است.

فهرست

۱۳	پیشگفتار
۱۵	بازخوانی حیات علمی حکیم محمدنوری آملی
۱۵	آغاز تحصیلات
۱۶	عزیمت به نجف
۱۷	تقریرات استادان
۱۸	شرح منظومه
۱۹	سایر تألیفات
۲۰	شاگردپروری
۲۱	مواجههٔ علما در مشروطه
۲۱	شاگردی قاضی
۲۷	مردمی بودن
۲۸	دوری از شهرت
۳۰	مرگ
۳۱	تأثیر قاضی
۳۲	الگو بودن آیت‌الله آملی
۳۴	مرجع بودن برای مردم

- ۳۷ ..... مطهری، اندیشه‌های سی‌سال در جاری آینده
- ۳۷ ..... مطهری و مسائل جدید
- ۳۹ ..... جامعیت دین
- ۴۰ ..... قلمرو دین
- ۴۲ ..... مطهری و مسائل عصر ما
- ۴۳ ..... مطهری و فلسفه غرب
- ۴۵ ..... ویژگی‌های اخلاقی و آثار مطهری
- ۴۹ ..... مطهری و دین‌مبانی انسان‌شناختی حقوق بشر
- ۴۹ ..... دو نگاه به حقوق بشر
- ۵۱ ..... معرفت‌شناسی و انسان‌شناسی ابرالیسیم
- ۵۴ ..... پاسخ به چند نقد
- ۵۹ ..... مطهری چرا مطهری شد؟
- ۵۹ ..... جدی گرفتن تفکر
- ۶۰ ..... باز بودن پنجره ذهن
- ۶۱ ..... ذهن مسئله‌یاب
- ۶۳ ..... تحلیل مفاهیم
- ۶۴ ..... طرح پژوهشی
- ۶۶ ..... حرکت در متن اندیشه‌ها
- ۶۸ ..... نگرش نقادانه
- ۶۹ ..... گفت‌وگو با اندیشمندان
- ۷۰ ..... استقلال فکری
- ۷۲ ..... انصاف علمی
- ۷۵ ..... مدیریت ذهن

۷۷	نظام فکری استاد مطهری
۷۷	جامعیت فکری
۷۸	فلسفه پس از ملاصدرا
۸۰	مطهری و تفکر
۸۵	نمونه‌ها از تفکرات مطهری
۸۹	نظام سدی مکر مطهری
۸۹	سخن پایانی
۹۱	ابعاد شخصیت علامه جعفری
۹۱	مقدمه
۹۳	طراوت فکری
۹۸	انسان در تفکر علامه جعفری
۱۰۲	فلسفه تاریخ
۱۰۳	آزادی
۱۰۶	جبر و اختیار
۱۰۹	فلسفه حیات
۱۱۵	حقوق بشر
۱۱۸	فلسفه دین
۱۱۸	تحلیل و نقد اندیشه‌ها
۱۲۱	شجاعت و استقلال فکری
۱۲۳	شرح مثنوی
۱۲۴	علامه جعفری و شعرای بزرگ
۱۲۵	فقه
۱۲۶	علم دوستی
۱۳۱	اخلاص

- ۱۳۵ ..... توجه به مردم
- ۱۳۷ ..... ظرفیت روحی
- ۱۴۱ ..... علامه جعفری و فلسفه تمدن
- ۱۴۱ ..... تمدن انسان‌گرا
- ۱۴۲ ..... فسیم‌بندی احساسات
- ۱۴۳ ..... نسبت میان مدن و فرهنگ
- ۱۴۴ ..... رابطه فرهنگ و تمدن
- ۱۴۵ ..... اشتراکات تمدن‌ها
- ۱۴۶ ..... انسان محوری یا سرت‌محوری
- ۱۴۷ ..... عوامل اعتلای تمدن‌ها
- ۱۴۸ ..... عوامل زوال یک تمدن
- ۱۴۹ ..... تأملات فلسفی درباره تمدن
- ۱۵۳ ..... پروژه یا پروسه تمدن‌سازی
- ۱۵۷ ..... رویکرد علامه جعفری به حقوق بشر
- ۱۵۹ ..... تحلیل اعلامیه جهانی حقوق بشر
- ۱۶۰ ..... ضمانت اجرایی مفاد اعلامیه حقوق بشر
- ۱۶۰ ..... اصول تمایزدهنده حقوق بشر دینی از حقوق بشر غربی
- ۱۶۱ ..... انگیزه تدوین اعلامیه جهانی حقوق بشر
- ۱۶۵ ..... انگیزه‌های حقوق بشر بر مبنای اسلام
- ۱۶۷ ..... مشترکات نظام حقوق بشر اسلامی و اعلامیه حقوق بشر
- ۱۶۷ ..... رویکردها به اعلامیه حقوق بشر
- ۱۷۴ ..... اهمیت نظر علامه در باب حقوق بشر

۱۷۷	_____	_____ علامه جعفری و گذر از حکمت متعالیه
۱۷۷	_____	_____ شرح حکمت متعالیه یا گشاینده باب‌های جدید
۱۸۱	_____	_____ شرح مثنوی
۱۸۲	_____	_____ علامه و فلسفه شرق و غرب
۱۸۴	_____	_____ نگاه علامه به ادبیات
۱۸۵	_____	_____ علامه و فینک جدید
۱۸۷	_____	_____ فیلسوف مستشرق، یک تراغاز
۱۸۷	_____	_____ مجاهدت برای کسب علم
۱۸۸	_____	_____ درس معارف جدید
۱۹۰	_____	_____ ذوابعاد بودن علامه
۱۹۱	_____	_____ علم و دین
۱۹۳	_____	_____ فیلسوف مستقل و یک سراغ‌از
۱۹۷	_____	_____ ویژگی‌های منحصربه‌فرد
۲۰۱	_____	_____ هرمنوتیک اجتهاد در آرای شهید صدر
۲۰۱	_____	_____ نگاه شهید صدر به مسئله اجتهاد
۲۰۲	_____	_____ تحول در اجتهاد
۲۰۳	_____	_____ عامل هدف در اجتهاد
۲۰۴	_____	_____ مشکلات نگاه فردگرایانه به فقه
۲۰۷	_____	_____ صدر و اجتهاد الگومحور
۲۰۹	_____	_____ نقش ذهنیت فقیه
۲۱۵	_____	_____ شهید صدر و تکاپوی تبدیل فقه به قانون
۲۱۵	_____	_____ صورت‌بندی آرای سیاسی شهید صدر

- ۲۱۶ قلمرو دین
- ۲۱۷ چگونگی تحقق جامعه مطلوب و حکومت اسلامی
- ۲۱۷ مفهوم وطن
- ۲۲۰ تأسیس بانکداری اسلامی
- ۲۲۲ وحدت سیاسی
- ۲۲۳ شکل حکومت
- ۲۲۴ نگاه به انسان
- ۲۲۶ تحقق مرخلافات در عصر غیبت
- ۲۲۶ حکومت دین
- ۲۲۷ وظایف دولت اسلامی
- ۲۲۹ پیوند صدر با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
- ۲۳۱ مصادیق تأثیرگذاری شهید بر قانون اساسی
- ۲۳۶ اهمیت اندیشه سیاسی صدر
- ۲۳۹ حکیمی و سوز تشیع
- ۲۳۹ نگاهی کوتاه به الحیاة
- ۲۴۰ ضرورت دسته‌بندی آثار حکیمی
- ۲۴۱ ویژگی آثار
- ۲۴۳ تمرکز بر عینیت اسلام در جامعه
- ۲۴۴ آسیب‌شناسی
- ۲۴۵ پارادایم اسلامی
- ۲۴۶ سه یار خراسانی
- ۲۴۷ رنج‌های مقدس
- ۲۴۸ سبک آثار

۲۵۱	لطفِ لطفی
۲۵۱	آغاز آشنایی
۲۵۲	توجه به افلاطون
۲۵۵	ترجمه آثار ارسطو
۲۵۵	ترجمه آریانسوس
۲۵۷	دستِ اخلاق
۲۵۹	اصالت تفکر
۲۶۰	خدمت انقلاب
۲۶۱	کتاب خوانی شبانه
۲۶۲	ویژگی های اخلاقی

پیشگفتار

خداوند مایه‌ی رحمت ما بنده ایم
هر آنچ آفریده‌ست بیننده‌ی ر
مراهست بینش نظرنا تو
تو را بینم از هرچه پرداخته‌است
همه صورتی پیش فرهنگ و رای
بسی منزل آمد ز من تا به تو
رهی پیشم آور که فرجام کار

به نیروی تو یک‌به‌یک زنده‌ایم
نشان می‌دهد آفریننده را
چگونه نبینم بدو راه تو؟
که هستی تو سازنده‌ی او ساخته‌است
به نقاش صورت بؤد رهنمای
نشابا نر را بافت الا به تو
تو خشنود باشی و من رستگار

کتاب حاضر مجموعه‌ای از سخنرانی‌ها و گفت‌وگوهاست که در سال‌های اخیر در مجلات منتشر شده‌است. همه این مطالب در مورد چند شخصیت معاصر است که - جز شهید صدر - یا در خدمتشان تلمذ کرده‌ام یا با آن‌ها ارتباط علمی و فکری داشته‌ام و از محضرشان بهره‌ها برده‌ام. در این گفت‌وگوها، نکات مهمی را درباره این شخصیت‌ها مطرح کرده‌ام و سعی‌ام بر این بوده تا به ابعاد بی‌شمار و منش آن‌ها بپردازم که برای نسل جوان، به‌ویژه دانش‌پژوهان، مفید و درس‌آموز باشد. در واقع، اثر حاضر کالبدشکافی فکری

و روحی چند شخصیت فکری زمانه ماست که هر یک خدمات و آثار زیادی از خود به جای گذاشته‌اند.

در آثاری که به طور مستقل در باب چند تن از بزرگان معاصر نوشته‌ام، بر ادب، ادرواحی و اخلاقی و معنوی آن‌ها تأکید داشته‌ام و اگر این ابعاد مرا به خود جذب نمی‌کرد، هرگز توان و توفیق نگارش این آثار را پیدا نمی‌کردم. در لابه لای این گفته‌ها، همواره تأکید داشته‌ام که عظمت و اهمیت یک شخصیت به معنای واقعی بودن او نیست. متأسفانه، فرهنگ حاکم بر ذهن ما و حجاب معاصرت و گامی برید بازی‌ها اجازه نمی‌دهد که شخصیت‌های فکری مورد تحلیل و نقادانه‌تر گردند و از همه مهم‌تر اندیشه‌های آن‌ها بازخوانی شود تا لوازم برخی از آرا و اندیشه‌های آن‌ها آشکار شود.

ذکر این نکته خالی از حیده نیست که چون اثر حاضر مجموعه‌ای از گفت‌وگوها و سخنرانی‌هاست، ممکن است قدری تکرار در آن دیده شود که چه بسا حذف آن‌ها به ساختار متن آسیب برساند. بدوایم این اثر بتواند برخی از ساحات فکری و وجودی تعدادی از اندیشمندان معاصر را روشن سازد.

عبدالله نصی

۱۶ آبان ۱۳۸۷ / ۱۱ / ۱۴۴۰